

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

zhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrta leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dijaškem semenišču (Knabenseminar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamesne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Štajerski poslanci slovenski pri ministru Konradu.

Dne 23. aprila 1880 sklenjen je bil v državnem zboru naslednji skončatek: „C. k. vlada se pozivlje, da na učiteljskih, oziroma na izobraziliških za učiteljice, v Mariboru in Ljubljani, vvede slovenski jezik kot poučni jezik, vendar je za to skrbeti, da si pripravniki za učiteljstvo prisvojé popolno znanje nemškega jezika s predavanjem nekterih predmetov tudi v tem jeziku.“

Za Ljubljano je vsled tega skončatka nekaj učinjeno, a za učiteljske v Mariboru ostala je ta državnim zborom skončana resolucija mrto dete, v katerem se niti jedna žilica ne giblje. Tudi poznejša vprašanja neso rodila uspeha.

Dne 29. februarja letos predstavili so se slovenski poslanci: Goedel, Vošnjak, Raič njegove prevzišenosti ministru Konradu proseči ga, da rači ukrenoti naj se učiteljske v Mariboru uredi primerno navedenemu skončatku. Po dolgem dokazovanji in moledovanji obečal je rečeni minister, ka hoče strogo na to gledati: vsi učitelji na učiteljski morajo biti zmožni tudi slovenščine, a pripravniki bodo morali razve slovnice še v nekem drugem predmetu izpit napraviti v slovenskem jeziku, da tako pokažejo ne samo zorbno (teoretično) nego tudi porabno zmožnost in sposobnost poučevati v slovenskem jeziku. Kaka dva predmeta ali morebiti trije predmeti: verozakon, računstvo, prirodopisje dočakajo konči deloma bodočo šolsko leto zvršitev storjenega obeta.

Mi Slovenci smo ubogi Lazarji in moramo se zadovoljiti z drtinjem, ki na redkem pada z obilno obloženih miz bogatinskih. Korak za korakom. —

Dokazovala se je tudi neobhodna potreba premembe deželnega šolskega nadzorništva in okrajnega, da se more nek umen napredek v narodnih učilnicah storiti, in šole tako prirediti, da bodo Slovencem koristne; je li kaj do-

ženemo, pokaže najbližnja bodočnost. Treba se je držati načela: roka roko umivlje. Naši zahtevi so sevsema zmerni in majceni, pa še nam se oponaša, ka preveč slovenimo in se prenaglimo, — morebiti kakor polž zvrnovši se prek plota..., ka že je za Slovence toliko se zgodilo... Mi štajerski Slovenci še nesmo dosle nikakega zaklada vzdignoli, kateri bi se dal prostim okom opaziti.

O gimnazijskih slovenskih vzporednicah še ničesar točnega in določnega ni rečeno.

Božidar Raič.

Zahtevajmo v pisarnah slovenski!

(Izv. dopis iz Ptujaja.)

Na slovenskem Štajerskem, kjer živi po zadnjem številjenji 379.892 Slovencev in le 41.378 Nemcev, mej katerimi pa je $\frac{2}{3}$ nemškutarjev, t. j. takih, ki jih je rodila slovenska mati, a zatajili so kakor Judež svojega Odrešnika, svoj mili materni slovenski rod, nahajajo se zadnji čas dačne knjižnice v obeh jezicih, t. j. knjižice nemško-slovenske.

Mi Slovenci smo pohlevni, da, prepohlevni; kajti ob časih, ko so se nahajale dačne knjižice samo v nemškem jeziku, smo molčali. Prav ponižno smo svoje groše v davkarijske pisarne nosili. Neko veselje pa nas je obšlo, ko smo zagledali knjižice v obeh jezicih. Nikdo izmed nas se ni spodtikal poprej ko so bile popolnoma nemške pa tudi sedaj ne, ko so tiskane v obeh jezicih.

Kaki pa so naši nasprotniki, Nemci in nemčurji? Znani tukajšnji lahkoživec dobil je te dni tako v obeh jezicih tiskano knjigo. Kaj stori? Hitro se pritoži v Gradec na finančno direkcijo trdeč, da je on Nemeč (?) nemškega rodu (oj?) in da neče knjižice v obeh jezicih. Finančna direkcija v Gradci je mahoma prošnji tega posilinemca ustregla ter zaukazala vsem davkarijam na slovenskem Štajerskem, da morajo imeti oziroma, si priskrbeti, popolnoma

nemškimi knjižicami. Glejte, kako se pravica tukaj hitro deli!

Mi Slovenci vže toliko in toliko let prosimo ravnopravnosti, da bi se našemu jeziku odkazal vsaj mali prostorček v pisarnah. Toda kako se nam godi? Mi prav nič nemamo proti temu, da se Nemcu piše v njegovem jeziku, da on dobi knjižice samo v svojem jeziku. Ali boli nas to, kako da posamezen Nемеc, nad čigar pravim nemštvom pa zelo dvomimo, takoj dobi svojo pravico.

Treba je tedaj naše nam po zakonu zagotovljene pravice odločneje zahtevati nego do sedaj in povsodi se nam je treba pokazati kot prave Slovence. Pri davkariji zahtevajmo knjižice samo v slovenskem jeziku, kajti če ima Nемеc pravico zahtevati samo v nemškem jeziku tiskane knjižice, isto tako imamo mi pravico zahtevati samo slovenske. Treba pa je tudi, da zahtevamo slovenska pisma pri c. kr. sodišči, pri c. kr. okrajnem glavarstvu, na pošti, pri notarjih, advokatih, sploh povsodi, kajti le z odločnim zahtevanjem dosežemo, da dobi naš jezik tisto veljavo v c. kr. uradih, ki nje-mu pristaja.

Gospodarske stvari.

Cesarjevič Rudolfovo sadjerejsko društvo za Spodnji Štajer v Št. Jurji ob juž. želez.

Odbor omenjenega društva je imel v 28. dan februarja t. l. svoje posvetovanje. Iz zapisnika one seje povzamemo sledeče: Po pozdravu predsednikovem se prebere zapisnik zadnjega zborovanja in potrdi.

Društveni ravnatelj g. dr. Ipavc naznanja 1. da se je zaradi vrbovja, vrbovih sadik, kakoršne nam je pri zadnjem zborovanju v svojem prednašanju priporočal potovalni učitelj krajski g. E. Kramar iz Ljubljane, obrnil na centralni odbor kmetijske družbe štajerske ter prosil od nje vrbovih sadik, katera pa mu je prošnjo vrnila z opombo, da ima prošnjo po kmetijski podružnici celjski uložiti, če hoče kaj doseči; on pa se je potem obrnil rajše na kmetijsko družbo kranjsko v Ljubljani z omenjeno prošnjo, kjer se mu je obljubilo 10.000 koreninastih vrbovih sadik — brezplačno. Odbor vzame to prijazno naklonjenost kranjske družbe radostno na znanje.

2. Vransko šolsko vodstvo prosi cepičev.

3. Krajni šolski svet v Brezuli pri Račjem prosi divjakov.

4. Sadjerejec na Ljubnem prosi cepičev.

5. Neki sadjerejec prosi podpore.

Prosilcem za cepiče ali divjake se je deloma vže ustreglo; a drugim se pa še ustreže. Denarne podpore pa društvo do sedaj dajati še ne more.

6. Slavni okrajni odbor Ormoški naklonil je društvu 20 fl. podpore.*) — Odbor z veseljem to jemlje na znanje.

7. Od c. kr. namestnijskega svetovalca g. Haasa došlo poročilo zadevajoče ukaz c. kr. namestništva v Gradci, kateri navaja izjavo deželnega odbora štajerskega o nastavljanju potovalnih učiteljev in podpore 900 fl., katere v ta namen dovoliti namerava — se prečita in se vsestransko o njem posvetuje in sklene odgovoriti primerno.

Odbor sklene, da naj bode prihodnji občni zbor 27. marca t. l. ob 2. uri popoldne s sledečim obravnavalnim redom. 1. Poročilo o društvenem delovanju, 2. Blagajnikovo poročilo. 3. Prednašanje in 4. Predlogi in nasveti društvnikov.

Izmed stavljenih predlogov omenim le one-ga g. M. Vošnjak-a, kateri hoče, da naj si društvo osnuje svoj strokovnjaški list vzajemno s hmeljarskim društvom v Žavci. Ko je g. M. Vošnjak svoj predlog utemeljil sprejme se in sklene s hmeljarskim društvom v Žavci o tej zadevi takoj v dogovor stopiti.

G. Vošnjak dalje nasvetuje, da naj društvo prihodnjo jesen napravi sadno razstavo v Sevnici. — O sprejetji tega nasveta bo določeval še le občni zbor 27. t. m.

V. Jarc.

Kmetijska podružnica ljutomerska bode imela v nedeljo dne 9. t. m. ob 8. uri zaran zborovanje v realki. Vspored: prebranje zapisnika in dopisov, govor o namenu postave zastran povzdige goveje živine, govor o vino-in sadjereji, in prosti predlogi in nasveti. V tej podružnici je nastalo živahnejše gibanje v zadnjem času, zato upamo, da se bodo gospodarji v obilnem številu te seje vdeležili, ob enem pa nalagamo vsem gospodarjem, katerim je mar za povzdigo in obstanek kmetijskega stanu, na sree, naj bi se pridružili kot udje tej podružnici; kajti vidimo, da dandanes vsaki stan si pomaga z združenimi silami; to, kar posameznež ne more doseči, dosegne društvo; s takšnim združevanjem si osvojujejo drugi stanovi nadvlado nad kmečkim stanom. Zato-raj ne smemo tudi mi zaostati ter moramo z združenimi silami zastopati in braniti svoje koristi nasproti drugim stanom. Jako važna stvar za predstojnike posameznih živinskih okrogov v tem okraji bode pojasnilo o zadevi postave za povzdigo živinoreje.

Sejmi. 11. marcija Maribor, sv. Jurij na južnej železnici, sv. Lovrenc na Dravskem polji, Selnica ob Dravi, 15. marcija Zdole, 17. marcija Cmerek, Rečica, Tilmič pri Lipnici, Terbovlje, Podčetrtek.

*) O podpornikih našega društva natančneje prihodnjič enkrat več.

Dopisi.

Iz Maribora. Naša posojilnica je prejela meseca februarja 20471 fl. izplačila 20.182 fl. 26 kr. Vкупnega prometa je torej 40.653 fl. 25 kr. — V čitalnici bil je v nedeljo 2. t. m. zopet „jour fix“ in je g. Majciger razveseljeval z jako zanimivim prednašanjem številno zbrane čitalničarje. — Okrajni glavar baron Hein je 12. p. m. imel zbranih mnogo mizarjev zavoljo nove obrtniške postave. Dotične paragrafe je čital nemški, kar pa slovenskim mizarjem ni bilo povoljno. Posebno odločne Slovence kazali so se mizarji iz slov. bistriške in slov. graške okolice in baje tirjali slovensko pojasunjenje obrtniške postave in slovensko-nemške tiskovine v zadevah mizarjskih obrtnikov. —

..... — Nekateri meščani delajo na to, da bi vojaško bolnišnico v graškem predmestju nekam inam spravili. — Zadnji petek je trgovec August Stamfl tik mestnega pokopališča se ustrelil, 4 kroglice je zagнал v prsi in 5. skozi desno uho v možgane. V pondeljek poprej se je tretjokrat ženil. — Iz Pole je došel pomorstvenski uradnik, ki hoče 300 delavcev tesarjev, mizarjev, ključarjev in kovačev najeti. — Služba ravnatelja na vino-rejskejši šoli je s plačo 1600 fl. razpisana. Novi ravnatelj mora dokazati, da zna slovenski, če bi pa ne znal, se mu naloži, da se nauči slovenski. Utegne zopet tako biti ko poprej, in se naučiti slovenščine, kedar „zadnji iz Gradea kobaca“! V gornjih Hočah pogorel je Visočnik Jakob. V spodnjih Hočah in Polskavi so konji smrkavi. Bolezen je nalezljiva.

Iz Slovenskih goric. (Zlata poroka — po volitvah.) V nedeljo dne 10. febr. je bila pri sv. Ani zlata poroka Tomaža Šnofla iz Draženberga pa njegove žene. Kakor so jima č. g. Jurkovič prisrčno želeli naj ju še Bog mnogo let ohrani krepka in zdrava, želimo jima tudi mi, kar je tem leži upati, ker sta oba še čvrsta in zdrava v kljub visoki starosti. Čudno res, kako so „liberalci“ tako hitro zvedeli za dotične volilne može. Komaj so bile v naši fari volitve gotove, ni minulo 7 dni, frčala so že pisma in skakali so poslanci okoli volilnih mož, navduševaje jih pismeno in ustno za posilinemškega „kmeta“ Löschnigga. Čudno se je nekaj časa govorilo in kazalo se je začetkoma, kakor bi g. Raič niti jednega glasa ne dobil, pa vsi volilci, zlasti od sv. Ane namreč: Kukovec za občino Šice, Črnčec za Ledinek in še celo Križan za Ročico, akoravno je dr. Wittermann od sv. Lenarta, tega zadnjega ustno obdelaval, naj voli Löschnigga, češ, da je on iz same ljubezni do kmečkenga stanu kmet, drugače bi prelahko bil kakšni dohtar, volili so najizvrstnejšega naslednika

Hermanu. Samo g. Ornik, predstojnik občine Kremberg, se ni upal mimo št. lenartčkega peka Magdiča potegniti, mešnika volit, ker bi mu pre potem marsiktera v Magdičevi, rajše je tedaj doma v zapeku čepel, kakor bi storil svojo dolžnost, s katero so ga njegovi volilci pooblastili. Vsem zgoraj omenjenim volilcem bodi hvala in čast, ker rešili so pošteno narodni ponos, ki je na nemškej meji bolje v pogibeli nego morebiti kje indi. Prihodnje leto bode se zopet trkalo na Vaša poštena srca, glejte, da zopet tako pošteno storite svojo dolžnost, a vi Kremberžani pa si prihodnjič izvolite moža, kateri bode volit šel, in volil narodno. Radostno opazujemo v najvejšem času, da se je tukajšnje do sedaj v narodnem obziru precej mlačno ljudstvo začelo močno za javnost brigati, ter si slovenske liste in knjige, ako jih kateri sam nima, od drugih izposojuje. Tako je prav. Zakaj bi kmet ne zvedel, kaj in kako se po svetu godi ali na višjem mestu z njegovimi novci gospodari. Hvala vsem tistim rodoljubom, kateri liste zastonj semkaj pošiljajo. Radostno se vse čita. Prošeni pa so tudi drugi, da jednako store, kajti tukaj je najbolj treba, da se z vsemi postavno dovoljenimi sredstvi branimo. Pred nekaterimi dnevi je tukaj od krčme do krčme hodil, s ptujskim „liberalizmom“ navdani tamnojšnji revident Hotze, mariborskega Girštmajerja hlapec, ter o našem g. Raiči, o veri, slovenstvu itd. tako grdo in nesramno kvasil, da se je vsem gabilo. Pomisliti pa vendar je in se tudi vsak lahko prepriča, da še je neresnico govoriti najmenjše slabo delo grdih nemčurjev!

Iz Lembaha. (Lepa svečanost) se je dne 18. febr. t. l. v naši cerkvi obhajala. Jožef Lešnik viničar v Hrastniku in njegova žena Helena Lešnik, rojena Pongler sta svojo zlato poroko imela. Ob 7. je bila sv. peta meša, z blagoslovi, potem so č. g. župnik primerno govorili in omenjena 2 zlatozaročenca zopet poročili. Cerkev je bila polna faranov, ki so lepo molili za dva srečna zakonca, ki sta si svoje dušne in telesne moči dobro ohranila. Prvo-krat sta bila v Lembaški cerkvi dne 31. januarja 1831 poročena od č. g. Janeza Heržič-a. Pri zlati poroki je bilo 7 otrok navzočih, ki vsi v sv. zakonu srečno živijo. Po cerkveni slovesnosti sta se dva zlatozaročenca pri navadni gostiji v blagi družbi svojih 7 otrok in 37 vnukov radostno veselila. Mi pa jima želimo obilnega zdravja in veselja še mnogo let!

Iz Sevnice ob Savi. (Nedeljsko šolo šulvereinsko) začeli so obiskovati odrasli fantje celo po 24 let stari. Si pač mislijo, kdor zna nemško, ta je gospod, če prav drugega nič nima. Naj bi pač rajši k slovenskim pridgam hodili, pa k popoldanskej službi kakor pa tam tiste nemške besede pobirajo,

kakor da bi jih to izveličalo. Naj bi bili popred v trirazrednici bolje pazni, ne bilo bi treba zdaj v „šulvereinu“ hlače trgati. Jaz pa vem, da se tudi v naši šoli nemško nauči, če le nima slame v glavi; ne pa samo v šulvereinu. V šulvereinu so sami učenci, učitelja se učita slovensko, drugi pa nemško; nazadnje pa ne bo nobeden nič znal.

Iz Slatine. (Kmetско društvo) je obhajalo dne 17. svečana svoj letni zbor. Navzočih je bilo mnogo udov, tudi okrajni glavav Premerstein je došel kot komisar. O društvenem delovanju spregovori č. g. Dekorti J. primerno besedo. Zatem se voli nov odbor, kateri si zmed sebe znanega domoljuba kmeta M. Debeljaka zopet enoglasno za predsednika izbere. Med drugimi predlogi obveljal je predlog, da se društveno ime premeni. Toda odbor odloži vsako spremembo in društvo deluje pod starim naslovom. Zvečer sledila je zanimiva veselica združena s tako lepim redom, da se nje vsak poštenjak rad spominja. Le samo narodne judže, nemškutarje in njihove „šnops bruderje“ vse to kaj hudo ježi, in ker nič resničnega oporekati ne vejo, tako pa grdo lažejo, obrekujejo vsaki stan in spol, samo da si svojo črno, zagrizeno sovraštvo do poštenih Slovencev hladijo. Toda Slovenci nočemo za njihove „trotelne“ veljati in svojih hlač na klin djati in se od njih voditi dati. Smo in ostanemo Slovenci. Je li res, kakor se govori v Slatini mnogo „kridatarjev“? Naj nekdo vendar poroča, da perje ovih ptičkov bolje spoznamo; kako pojejo, to smo uže čuli.

S Holma pri Ormoži. Nekateri fantje so silni suroveži. V dokaz bodi ta-le slučaj: Dne 17. febr. t. l. gre pošten rokodelc od božje službe iz Ormoža; na poti ga napade tukajšen fant z besedami, ni li jemu bliže iti k božji službi k sv. Bolfanku nego v Ormož? J. B. ne odgovori nič žalega, temveč gre mirno naprej, a fant začne najprej metati blato, po tem kamenje, sledjič pograbi kol, ga udari dvakrat po nogi, a enkrat po roki, in Bog ve kaj bi se pripetilo, ko bi J. B. ne pobegol v bližnjo kočo k svojim sorodnikom? Pa tudi tam je surovež s kolom po vratih udrihal. Kako bi se neki dalo takim surovostim priti v okom? Da bi vsaj na poti od božje službe bili neotesanci mirni!

Iz Ljubljane. „Banka Slavija“ sklenila je v zadnjih treh mesecih l. 1883 15.551 novih zavarovanj za kapital 15.861.200 fl. 50 kr., za kar se jej je plačalo zavarovalnine in pristojbin 445.618 fl. 38 kr. Za škode se je izplačalo v tem času 209.267 gld. 46 kr. Bankinih kapitalij bilo je v navedenej dobi vloženih 231.721 fl. 9 kr. v 32 založnicah in 618.584 fl. 17 kr. izposojenih na hipoteke. Denarni promet glavne blagajnice znsal je v tem časi 3,197.564 fl.

35 kr. Gasilne brizgalnice oddala je banka 4 občinam. Od 1. januarja do 31. decembra 1883 bilo je na novo sklenenih 60.443 zavarovalnih pogodb za kapital 69,143.670 fl. 79 kr. proti zavarovalnini in postranskim plačilom 1,793.023 gld. 19 kr. Za škode se je izplačalo v vsem letu 707.089 fl. 76 kr. Samoupravna društva za zavarovanje vžitkov in pokojnim priljubila so se tako, da jim je do konca decembra 1883 pristopilo uže 770 členov, ki so zavarovali užitek in pokojnin za 143.632 fl. 8 kr. Zastopniška pokojninska zaloga imela je koncem leta 1883 39.506 fl. 6 kr. premoženja.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Cesarjevič Rudolf odputuje s princezino Štefanijo 14. aprila v Varno, dalje po morji v Carigrad. obiše turškega sultana, mesto Brusov v Aziji, se vrne nad Varno v Ruščuk, kder se snide z bolgarskim knezom, se pomudi v Bukarestu pri Rumunskem kralji, pride v Beograd k srbskemu kralju in se vrne potem domov na Dunaj. — Vojni minister želi vojakom plačo za 2 kr. na dan pozvišati ali vsaj tople večerje priskrbeti. Stalo bi to več milijonov goldinarjev. — V državnem zboru pride obravnavanje proračuna v razgovor. Treba bode 515 milijonov, a dohodkov bo samo 474 milijonov, zmanjka torej zopet čez 40 milijonov, krivi so temu stroški za železnice. — Delavci socialisti žugajo z dinamitom, na Dunaji in v Budimpešti je policija zasledila mnogo dinamita in zaprla več voditeljev, zvečinoma samih pritepenih Nemcev iz „Reicha“. Na Dunaji so policiji komaj ugrabili socialista in rogovileža Kamererja, ki se je z revolverjem branil in enega policajca hudo, druge menje ranil. Tudi v Zagrebu prešli so 6 delavcev rogoviležev. — Nemški dijaki v Gradci moledvajo, naj bi njihova spričevala veljavo dobila tudi v nemško-pruskej Bismarkovini. Kakšni avstrijski uradniki, profesorji bodo kedaj iz takšne zapeljane v prusačko Nemčijo škileče mladine? V Gradci nameravajo šulvereinarji o binkoštih napraviti velik shod, oziroma velenemško demonstracijo. Slovenci jim utegnemo v podobnem shodu odgovoriti. Saj lahko skličemo kakšen tabor! — Na Kranjskem so pri volitvah v trgovsko in obrtniško zbornico sijajno zmagali Slovenci; nemčurska stranka je grdo propala. — Tržaški mestni zastop daje sorodnikom in ženam zavoljo veleizdajskih homatij zaprtih kaznovancev po 700 fl. podpore. Tako drzen je lahon. — Vlada je za Kranjsko imenovala dva narodna profesorja v okrajna šolska nadzornika, namreč Senekoviča in Horvata. — Na Ogerskem se vse pripravlja na volitve. Državni zbor je sklenil železnico staviti čez Karpate v izhodnjo Gališko in minister Tizza je djal, da sicer sedaj ni se bati vojske z Rusi, vendar je treba na njo pripravljati se. Te besede so po novinah veliko

hrupa naredile. — Vstaši čete Kovačevičeve so v Hercegovino pridrli in vropali 200 ovac.

Vnanje države. Angleži so iz Svakima ob Rudečem morji poslali generala Grahama, da Mahdijeve mohamedane razprši, ki so Tokar bili vzeli pod poveljem Osman-Digme. Graham imel je s seboj 3000 pešakov, 750 konjnikov, 8 kanonov in 7 mitrejlez. Sovražnik ga čaka s 10.000 moži pri vodnjaku El-Teb, dobro utaborjen in s Krupovimi kanoni zayarovan. Angleži ukrenejo po strani, zgrabijo sovražnika od zadej, v 3 urah je teh posekanih 900, kanoni zaplenjeni in Osman-Digma zapoden v pobeg. Angležev je blizu 200 mrtvih in ranjenih. Tokar je bil še isti den v oblasti Angležev. Doma Angležem ne kaže vse tako srečno, najhuje jim nagajajo irski zarotniki. Ti so v London spravili mnogo zabojev z dinamitom. V zabojih so navite ure, ko dotečejo, vne se dinamit. Hoteli so tako železniške kolodvore razrušiti pa hudobnim nakanam prišla je policija še o pravem času na sled. — V Rimu je umrl kardinal Hassun, bivši armenski patrijarh, ki je imel velike zasluge za katoliško cerkvo med Armenci. — Srbskega kralja in kraljico bodo jeseni slovesno kronali. — Rusi pomikajo vojaštvo nazaj, ki je bilo gosto nastavljeno ob našeje pa nemškeje meji. — Bismarka dolžijo, da je l. 1881 Poljake ščuval v punt zoper Ruse, kar pa sedaj na vse pretege taji. Vse to kaže, da je se z Rusi zopet porazumel. Cesar Viljelm je ruskemu velikemu knezu Mihajlu na čast v Berlinu dal sijajen obed in iskreno zdravico napil na blagor cele Rusije. To se tistim močno pod nos kadi, kateri bi radi uže jutri vso Evropo na noge spravili v boj zoper ruske Slovane.

Za poduk in kratek čas.

Nemški šulverein.

(Pravi namen šulvereinskemu rovanju.)

VIII. Pri nas Slovencih skušajo pa narod zbegati, veljavo domoljubnim možem spodkopati in tako izvolitev slovenskih poslancev zabraniti ter našim kmetom trepaste nemškutarje in sebične nemčurje vsiliti. Mislijo, da bode vsak Slovenec, katerega v šulvereinsko past vlovijo in vpišejo, volil nemčurski. Zato so do sedaj šulvereinarji povsod: v Celji, Šmariji, Konjicah, Slatini, Mariboru, Brestenici, Hočah, Kamci, Pekrah najmenje govorili o šolstvu, največ pa o političnih rečeh, grdili slovenske domoljube, psovali na slovenske časopise. V Slatini in Rogaci so v svojej pijanosti celo slavno ministerstvo zelo nesramno napadali, kakor smo čitali v nemških in slovenskih novinah.

Nemški šulverein je torej v resnici tudi politično društvo, ki Slovincem na škodo deluje v zopetno zmago naših najzagrizenejših sovražnikov, nemških likeralecev!

Jasno kakor beli dan je, da smemo nem-

ški šulverein, njegovo delovanje in pristaše prištevati svojim najnovejšim pa najhujšim narodnim sovražnikom. Vsak Slovenec torej, ki ljubi svoj rod ter srca ne nosi v hlačah skritega, bode na vso moč deloval, da sovraga narodnega čedalje več naših ljudi spozna. Brž ko ogromna večina Slovencev do tega spoznanja dospe, djano je z nemškim šulvereinom; prvi glavni naskok je odbit. Vse nadalješnje zaletavanje šulvereinskih dedov v poštena prsa slovenska, kder srca bijejo za slovenstvo, bode zastonj. Podučujmo torej nevedne, svarujmo narod pred vohuni in agenti šulvereinskimi. Odvrčajmo Slovence od pristopa k šulvereinu. Izvijmo iz šulvereinskih klešč vsakega, kojega so uže zapeljali in vjeli. Naj vsak izstopi. Dobro stori, če to javno naznani.

Na dalje pazimo na šulvereinske vohune, agente. Brž ko izvemo, da se takšna vohunska smet poteplje okolo župana, načelnika krajnemu šolskemu svetu, učiteljev, hajd na delo, vsak po svojej zmožnosti. Naj se šulvereinske spletkarije pri porodu zadušijo. Slovenci naj rečejo vuhonom: pojdite, kakšnih šol nam treba, to sami znamo, za ostudni denar ne prodajamo svoje dece; poberite se izpred našega praga ter ne skrunite slovenskih tal! Šulvereinskih shodov, pojejin, veselje, pijančevanj pa se pošten Slovenec itak ne udeležuje!

Paziti bo nadalje treba na učitelje, ker okolo teh plazijo in lazijo najdrzovitneje šulvereinski tihotapci in ovaduhi. Ponujajo in trosijo „Judeževih grošev“. Značajne narodne učitelje spoštujmo, ljubimo, zagovarjajmo, branimo. Izdajice, narodni Judeži pa so nam to, kar so bili Judom gobavi ljudje, gobaveci. V črne bukve z njimi!

Omilovanja vredni so starši, ki svojo deco pošiljajo v šulvereinske šole, kder se ničesar ne naučijo. Naj bi se vendar spametovali in odložili ta svoj narodni greh. Šaj jim treba oči le malo odpreti in videti morejo, da ne kaže takšnim učiteljem izročiti dece, kakoršnji so šulvereinski!

Prav težko pomagati bode pa tistim občinam, ki so se šulvereinarjem zapisale in denarjev prejele za šolska poslopja n. pr. Razvanjska, Vuhred, Slov. bistriška okolica. Naj vendar druge občine nam takšne narodne sramote ne delajo!

Bilo bi še marsikaj povedati pa to pripada novinar, društvom, poslancem!

Konečno bodi še dostavljeno, da šulvereinska ploha in povodenj na Slovenskem uže ponehava. Na Kranjskem je precej tiho s šulvereinskim rovanjem. Tudi pri nas na Stajerskem so si šulvereinski glavači uže nekoliko noge ožulili, nosove pobili, jezike skrhalo in kebljače natrli. Namesto prvega ognja vali se po naših slovenskih krajih smradljiv dim in se

vlači gosta megla šulvereinska, katero pa bodoče slavne volitve v deželni in državni zbor, če se srečno završijo, za vselej popihajo.

Tedaj bodemo Slovenci od vroče borbe odihavali si in se veselili svoje zmage. Šulvereinski rogovileži bodo ob tla vrženi sicer tulili, z zobmi škripali pa tudi priznavali, da Slovenca ne ponemčijo več. Vsled tega bode tudi šulvereinski iz Prajzovskega prišedši Herodež pokopan — slovenskim domoljubom v veliko čast in slavo, odpadnikom, narodnim Judežem, nemškutarjem pa v največjo nečast in sramoto: Pesnik Modrinjak jim naj zagromi:

Erjav kakti Judež bodi,
Naj ga pes za plotom je
Med Slovence naj ne hodi,
Kdor prav Slovenec ne.

Smešnica 10. Učitelj vpraša učenca: koliko ur šteje den. Učenec odgovori: 26. Učitelj ni res, ima jih le 24. Učenec pa odvrne: pa so mati vendar pravili, da je sedaj den uže za 2 uri daljši.

Razne stvari.

(Slovenskega društva) odbor izda kmalu prav zanimivo knjižico v 2000 iztisih. Društveniki so prošeni, naj blagovolijo vplačati društvenino za l. 1884.

(Zahvala.) Slavna družba sv. Mohorja je šolsko knjižnico v Hočji s 50 družbinimi knjigami obdarovala, za kar se ji tukaj v imenu učeče se mladine priserčna hvala izreče od šolskega vodstva.

(V Rogaci) so č. g. kaplan J. Vraz pridgali zoper pijačevanje, zlasti čezmerno pitje „šnopsa“. Fant J. Buček iz Tlake je tako razjarjen, da požene kamen proti prižnici. V Laškem pa so pustni rogovileži očitno zasramovali cerkvene obrede na pepelnico.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali čč. gg. Plaskan 20 gld., Kelemina 3 gld., Novak Ivan in Klepač po 1 gld.

(Četvero otrok) porodila je neka kočljarca Lamprehtova v Peklu pri Poličanah, 1 dekleta je hitro umrlo, 1 fant in 2 dekleta živijo in so črstvi, toda mati je silno slaba in uboga.

(Nov list) po imenu „Zadruga“ za razprave narodno-gospodarske izdaja neumorno delujoči g. Mihael Vošnjak v Celji. List je vrlo dobro uredovan in bodi prav gorko priporočen. Izhaja vsaki mesec 1krat. Naročnina za celo leto 1 fl. 50 kr. pošilja se izdatelju „Zadruga“ v Celji, glavni trg, štev. 105.

(Od Nove cerkve) se nam piše, da so 26. pr. m. pokopali obej spoštovanega posestnika Jurija Felicijana. Pogreba udeležili so se odbori raznih zastopov in tudi veleblagorodni g. general grof Mensdorf, grajšček v Sočki, kar je na prebivalstvo jako blag utis naredilo.

(Ljubljanski Zvon) objavlja v 3. zvesku: Tri ptice, Mrtva srca, Na Silvestrov večer, Bajke in povesti o Gorjancih, Marija Antoinetta, Nossan, Žensko vprašanje, Vijole, Narodne stvari, V zemljiški knjigi, Novejši pisatelji ruski, Književna poročila, Nove muzikalije, Josip Godina Verdelski, Slovenski glasnik. Zvon velja za četrt leta 1 fl. 15 kr.

(G. Lubšina), c. k. kancelist v Ptuj nam piše: „ni res, da bi bil jaz 25. jan. pri Vojsku delil listke, na katerih se Loeschnigg priporoča in volilec vabijo v posvetovanje 30. jan. zvečer, ker jaz agitiral nisem, niti takih listov videl, kakor tudi na 25. jan. gostilne g. Vojka obiskal nisem tedaj vse pod tem člankom pisano je gola laž“. Dostavek uredništva: dopisatelj naš nam je imenoval dva moža, ki sta mu ovo reč povedala, ker sta onedva od Lubšine listkov prejela. Kde je tedaj „laž“?

(Kdo hujska?) „Tagespošta“ označuje pravične narodne zahteve Slovencev: „slovenische Anmassungen“ (predrznosti).

(Č. g. Dovnik), bivši kaplan pri sv. Benediktu, dobil je od deželnega odbora duhovsko službo v Messendorfu blizu Gradca.

(Ukradli) so Amaliji Kunde v Konjicah 6245 fl., Mariji Hrepevnikovej v Ceroveci pri Rogaci 4 vedre vina, beračinji 83letni Jeri Viharjevoj pa je viničarica Marija Golinarjeva pri sv. Juriji na Savnici vropala na stezi živeža vrednega 2 fl.

(Velikansk pretep) bil 17. p. m. v Trbovljah, 8 rudarjev bilo je ranjenih.

Loterijne številke:

V Trstu 1. marca 1884:	46, 71, 2, 40, 84
V Linci	14, 71, 69, 83, 30
Prihodnje srečkanje:	15. marca 1884.

Zmanjševalna dražba.

Podpisani krajni šolski svet daje na znanje, da se bo 26. sušca 1884 dražba zbog šolske stavbe tukaj vršila. Stavbena svota enorazrednice nastavljena je na 6147 fl. 51 kr.

Licitant mora 10 % vadija vložiti. Načrt i troškovnik na ogled tukaj.

Okrajni šolski svet v Razboru,
dne 27. februarja 1884.

Prvosednik:

Matevž Slokan.

1—2

Rigajsko laneno seme.

Tisti kmetovalci štajerski, kateri želijo pravega ruskega lanenega semena iz Rige, kilogram po 20 kr. z zavitkom vred, naj pošljejo svoja naročila pisarnici kmetijske družbe v Gradcu, Hofgasse štev. 8, ter naj priložijo dotični denarni znesek. Seme se jim potem takoj dopošlje.

(3-3)

Dne 24. februarja t. l. smo truplo ljubljene-
ga moža, oziroma brata

Jurija Virtnika

izročili materi zemlji, ter se zahvaljujema č. g. du-
hovniku, ki so ga bili s sv. zakramenti prevideli
h grobu spremili pa tudi vsem znancem in prija-
teljem, ki so mu v obilnem številu posodili zadnjo
pot,

Vozenica, dne 2. marejia 1884.

Marija Virtnik,
žena.

Marko Virtnik,
brat.

1—3

Razpis službe.

Podpisani okrajni odbor razpiše začasno
službo tajnika za okrajni zastop Vranski z
letno plačo 400 fl. Prosilec, ki mora biti po-
štenega zadržanja, naj dokaže zmožnost v po-
litičnem uradovanji; biti mora popolnem vešč
slovenskega jezika v govoru in sestavku (kon-
ceptu) ter zahteva se tudi znanje nemškega
jezika.

Zraven te razpisane službe lahko prevza-
me tudi poslovanje pri županstvih na Vran-
skem in sv. Jeronimu.

Prošnje naj se oddajo do 31. marca pod-
pisanemu uradu,

Okrajni odbor Vranski dne 29. febr. 1884.

Pridite olje delat — kam? k Maleču v Frajham.

Dela se razno olje.

Cena po starem.

Za obilno obiskovanje prosi

Tomaž Kranjc.

Rezni stoli za seno in slamo.

Janez Dangl, pošta Gleisdorf pri Gradci
(Ungarische Westbahn) priporoča najboljše go-
spodarske mašine, mlatilnice in vsake vrste rez-
nih stolov in strojev, zlasti pa

Izvirne-Ekscentrice

z brušenimi noži iz pravega angleškega jekla,
s katerimi se reže rez vsake dolgoti, to pa
zelo lahko in v velikej množini. V tem oziru
presejajo vse druge.

Dovoli se 14 dni poskušavanja in daje po-
roštvo pismeno na 2 leti. Plačuje se lahko tudi
v obrokih. Cenilnik se dopošilja brezplačno.

Natečaj.

Na deželske sadje- in vinorejske šoli
blizu Maribora razpisana je služba ravnatelja.
Letne plače je 1600 fl. (Tisoč šest sto goldi-
narjev), pravica do dvakratnega zvišanja plače
za 200 fl. po 5- in 10letnem hvale vrednem služ-
bovanji, užitek prostega stanovanja s kurilom
ter ravnateljstvenega vrta.

Ravnatelj vodi ves zavod, podučuje v naj-
važnejših predmetih, oskrbuje blagajnico in ra-
čune. Vešč bi naj bil obeh deželskih jezikov
(nemškega in slovenskega); če bi slovenski ne
znal, se mu naloži, da se nauči slovenščine.

Prošniki naj v svojih prošnjah dokažejo
svoje znanosti v sadje- in vinorejstvu, zmožnost
poučevati, zlasti v dotičnih predmetih, svoje
dosedanje uspehe v njih, znanje jezikov, zlasti,
če bo kateri slovenskega jezika zmožen, ter naj
vse s spričevali potrdijo, in jih vložijo konči
do 15. aprila 1884 pri štajerskem deželnem od-
boru.

V Gradci dne 23. februarja 1884.

Deželni odbor štajerski.

Kvas

iz Dunajske tovarne v Ottakringu.

P. n.

S tem se uljudno naznanjeva, da je gosp.

A. Jurca,

trgovec v Ptuj,

prevzel zalogo izvrstnega kvasa. Prosiiva torej
vse, ki ga potrebujejo, naj napravijo s tem kva-
som poskus, in prepričali se bodo, da je zares
izvrsten.

S posebnim spoštovanjem

Ignjac in Jakob Kuffner.

Jaz prodajam po najnižji ceni, vsaki dan
frišni pravi Dunajski kvas iz tovarne gg. Ignjac
in Jakob Kuffner za vinski cvet in kvas v Ot-
takringu, ki že obstoji od l. 1850 in je na naj-
boljšem glasu. Ta kvas je bil odlikovan na
mnogih razstavah. On se lahko dalje ohrani,
kakor vsaki drugi kvas, in po njem kipne te-
sto hitreje, kakor po vsakem drugem. Radi teh
lastnosti smem toraj priporočati ta kvas naj-
topleje.

Ob enem priporočam svojo mnogovrstno,
zalogo špecerijskega blaga, soli, kruha, vina,
žganja in najizvrstnejše Radinske slatine.

Vse to pa prodajam na drobno in na de-
belo ter po najnižji ceni.

S posebnim spoštovanjem

A. Jurca.

2—3

Častna diploma v Trstu
1882.

Bank-Konto
pri Štajerski escomptni banki v Gradci.

Adresa telegramom:
Samen-Cultur, St. Peter, Graz.

Izpisek

iz
Cenilnika tega zavoda.

NB. Podrobneje o vseh raznih semenih podatke navaja veliki tiskani zapisnik — Katalog der Gräfl. H. Attemschen Samencultur-Station — ki se dopošlje, ako se zahteva, tudi brezplačno, ter zapopada semena za cvetlice, zrnje, sočivo. Kdor več kupi, temu se dovoli še nižja cena.

Naslednje cene veljajo prejemnikom najmenje 10 kilo. Kdor menje naroči, temu se 25% doračuni več. Zavod je porok, da so semena čista in kaljiva.

Kerminske rastline.	Več od 10 kl. našega blaga i. vrste 1 kl.	Menje od 10 kilo navad. blaga dobro očičeno 1k.
918 Lupina, rumena	fl. 0·32	fl. 0·18
926 Sirkovina, navadna	" 0·18	" 0·15
926 " sladorna	" 0·50	" 0·36
936 Bedernik	" 0·35	" 0·30
952 Gadov koren	" 0·30	" 0·26
954 Grašica	" 0·15	" 0·13
960 Mešanica za poletno krmno	" 0·50	" 0·40
Repe strnišnice.		
966 Štajerska ploščata, Ima	fl. 0·90	fl. 0·20
972 Dolga, rudečeglavka, nad zemljo rastoča	" 0·56	" 0·75
975 Angležka (Turnips)	" 0·85	" 1·10
Kolerabe,		
983 Bela masiena	" 0·70	" 0·80
989 Pomorjanska	" 0·80	" 1·05
Mrkvice.		
992 Dolgo, belo, zelenoglano korenje	" 0·65	" 0·80
995 Rumeno, " " "	" 1·10	" 1·40
998 Rudeče " " "	" 0·85	" 1·10
Pese.		
1008 Orjaška pesa, rudeča	" 0·50	" 0·62
1912 Oberdorferska, rumona Ima	" 0·60	" 0·75
" " " Hda	" 0·50	" 0·65
1018 Okrogla zboljšana	" 0·58	" 0·75
1025 Mammoth (Elvetham), rudeča	" 0·80	" 1·00
1028 Mešana	" 0·45	" 0·56

Poljski sadeži.

1034 Bob, črni	fl. 0·25	fl. 0·35
1036 " škorijančkova jajčica	" 0·18	" 0·25
1038 " beli	" 0·25	" 0·35
1050 Ajda škotska, srebrna	" 0·24	" 0·32
1052 " štajerska	" 0·14	" 0·20
1056 Grah, Viktorja	" 0·24	" 0·30
1068 Tikve, velike	" 0·00	" 0·25
536 " orjaški melonerji	" 0·00	" 0·20
1075 Koruza, cinquantino	" 0·16	" 0·25
1078 " štajerska	" 0·14	" 0·20
1080 " King Philipp	" 0·30	" 0·40
1085 Konjski zob	" 0·18	" 0·25

Za vinorejce!

Pri podpisanej se mora dobiti:

- Sredstva za čiščenje vina;
- sredstva, ki vzamejo vinu odvečno kislino in ga s tem znatno zboljšajo;
- cvet, s katerim se mora dati vinu okus po volji. S tem sredstvom se more napraviti iz navadnega vina muškateljec itd.;
- barvila za barvanje vina.

Vsa ta sredstva so po postavi dovoljena in zdravju popolnoma neškodljiva.

Vsaki pošiljati se pridoda tudi navod, kako se ima postopati.

Razven tega se peča tudi s kupovanjem in prodajanjem vina, oceta, prirodnega žganja, (slivooke, drožnika, brinovca i. t. d.) na veliko in malo.

Dalje ima na prodajo pravih bosenskih češpelj, ribje masti, kave i. t. d.

Kdor želi dobrega prirodnega žganja, na malo, more se mu poslati v sodčkih po 4 litre, češpelj pa 5 kilov s pošto.

V obče kedor želi kupiti dobre prirodne pijače, ali ima tako za prodati, naj se pri podpisani oglasi, pa bo dobro postrežen.

Iščejo se sposobni zastopniki za vsaki večji kraj.

Prva mariborska vinska agentura
Tegethoffstrasse 17.

2—2

Oznanilo.

zastran sprejetja v viničarski kurz na sadje- in vinorejski šoli v Mariboru pravi, da se dotične prošnje naj vložijo pri ravnateljstvu omenjene šole. Več pové oznanilo samo v „Slov. Gospodarji“ šte. 8. od 21. februarja 1884.

Podučiteljska služba

na dvorazrednici pri sv. Duhu pri Ptuji, III. plačilnega razreda in prosto izbo je izpraznjena.

Prosilci nemškega in slovenskega podučevanja zmožni, naj svoje prošnje do 20. marca 1884 pri krajnem šolskem svetu pri sv. Duhu poleg Ptuja vložijo.

Okrajni šolski svet v Ptuji,

dne 21. februarja 1884.

Predsednik:

Premmerstein.

2—3